

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 6 april 1929 kl. 10 f. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av väckt motion angående vidtagande av åtgärder till befrämjande av ökad nötkreatursexport.

Uti en inom andra kammaren av herrar *Sköld* och *Paulsen* väckt, till kammarens femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 197, har hemställts, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om vidtagande av åtgärder till befrämjandet av ökad nötkreatursexport från riket.

Beträffande motiven till och syftet med ifrågavarande motion hava motionärerna anført i huvudsak följande:

Motionen.

All sannolikhet talade för att ett mera allmänt genomförande av beteskultur inom jordbruket komme att betyda en ökad produktion av nötkreatur för slakt. Följden härav kunde bliva, att marknadsläget för denna produkt, som redan nu gäve anledning till vissa bekymmer, komme att katastrofalt försämrast, varigenom beteskulturen bleve en olycka och ej en välsignelse för vårt jordbruk. Möjligheterna för att landet med fördel skulle kunna tillgodogöra sig en av beteskulturen orsakad produktionsökning torde därför ligga i att en vidgad marknad för avsättningen av svenska slaktdjur skapades, vilket endast kunde vinnas genom förbättrade exportmöjligheter. Jämsides med strävandena att införa rationell betesdrift vid jordbruket borde även göras ansträngningar för vinnandet av dessa ökade exportmöjligheter. Därvid torde början göras med dels en undersökning av förutsättningarna på de utländska marknaderna för en ökad export från vår sida och dels vidtagandet av åtgärder för skapandet av en effektiv organisation för vår nötkreatursexport.

Givetvis låge det närmast till hands, att dessa uppgifter omhändertoges av jordbrukarna själva och deras organisationer. Men tyvärr saknades det ännu organisationer på detta område med den anslutning och styrka, som skulle kunna garantera, att uppgifterna bleve tillfredsställande lösta. På grund härav torde det vara nödvändigt, att initiativet komme från regeringen och veder-

börande ämbetsverks sida. Detta vore också motiverat med hänsyn till den roll det allmänna spelade som befrämjare av införandet av rationell betesdrift.

Lantbruks-
styrelsen.

I anledning av motionen har utskottet inhämtat yttrande från lantbruksstyrelsen, som i skrivelse den 25 februari 1929 anför följande.

Motionärerna framhålla de svårigheter, som redan nu föreläge för jordbruket på grund därav, att landets produktion av kött, särskilt nötkött, överstege förbrukningen av denna vara, under det att möjligheten till export efter kristiden blivit synnerligen ringa, sedan de flesta länder och särskilt de, vilka förr utgjort marknad för svenskt kött, av olika skäl försvårat importen. Före kriget utgjorde särskilt Tyskland och Norge goda avsättningsorter för svensk slaktboskap eller svenskt nötkött. Sedan dessa båda länder genom ett synnerligen starkt tullskydd och, vad det förstnämnda landet beträffar, genom införande av organtvång så gott som omöjliggjort en lönande export dit av de varor, varom här vore fråga, tedde sig möjligheterna för köttproduktionen inom landet mycket mörka. Att under sådana förhållanden med ekonomisk framgång utveckla produktionen av kött genom ett rationellt utnyttjande av de möjligheter, beteskulturen medförde i fråga om köttproduktionen, funne lantbruksstyrelsen i likhet med motionärerna för närvarande knappast tänkbart.

Ur lantbruksproduktionens synpunkt vore det därför i hög grad önskvärt att alla de åtgärder, som kunde vidtagas till främjande av exporten utav slaktdjur och kött, också bleve vidtagna. Vilka möjligheter, som härvidlag kunde föreligga, torde endast genom en omfattande och grundlig undersökning kunna utredas; och torde det kunna förväntas, att den av Kungl. Maj:t i december 1928 tillsatta "jordbruksutredningen" skulle upptaga jämväl denna fråga till utredning och prövning.

Utskottet.

Det i motionen uttalade intresset för bistånd åt jordbruket kan utskottet obetingat dela. Det torde heller icke råda tvivel om att denna betydelsefulla näring arbetar under synnerligen tryckta förhållanden, särskilt med hänsyn tagen till de avsevärda svårigheter, som bristen på en välordnad och effektiv organisation för avyttrande av lantbruksprodukter erbjuder. På vilket sätt åter dessa vanskligheter bäst skola kunna undanröjas anser sig utskottet ej kunna här närmare angiva. Utskottet vill emellertid i detta sammanhang erinra om att chefen för jordbruksdepartementet i samband med tillsättandet av förutnämnda jordbruksutredning bland de arbetsuppgifter, som därvid förelades densamma, särskilt angivit frågan om ett rationellt ordnande av exporten av lantbruksprodukter, bland annat kreatur. Det synes utskottet angeläget att nu förevarande spörsmål, vilket således torde falla inom jordbruksutredningens arbetsområde, så snart förhållandena medgäve, bleve föremål för utredningens speciella intresse.

Då syftet med motionen, på sätt av åberopade regeringsbeslut framgår, redan blivit tillgodosett genom tillsättandet av 1928 års jordbruksutredning, vilken

givetvis på den korta tid, som sedan dess förflutit, icke hunnit verkställa erforderliga utredningar för att kunna förelägga Kungl. Maj:t särskilda förslag i ämnet, finner sig utskottet förhindrat att på frågans nuvarande ståndpunkt biträda motionen, utan hemställer,

att andra kammaren måtte besluta, att herrar Skölds och Paulsens ifrågavarande motion, nr 197, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 april 1929.

På utskottets vägnar:

HARALD LAURIN.

Närvarande: *Laurin, Blomquist**), *Schött, Nygren, Hansson* i Trollhättan, *Västberg, Johansson* i Färkulla, *Norsell, Eurén, Lundqvist* i Rotebro, *Lundström**), *Selberg, Johnsson* i Norrahammar*) och *Johansson* i Väby*).

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.